

ΑΠΕΙΡΑΝΘΟΣ ΝΑΞΟΥ

Αναστασία Κουβαρά
Χρυσοβαλάντω Λιοφάγου
Γιώργος Πρωτονοτάριος
Λουκάς Κουνάδης

Η **Απειράνθος** είναι χωριό της ορεινής Νάξου. Απέχει 28 χιλιόμετρα από την πρωτεύουσα του νησιού, χτισμένο σε υψόμετρο μεταξύ 570 και 640 μέτρων στις ανατολικές υπώρειες του όρους Φανάρι. Είναι ένα παραδοσιακό πετρόκτιστο χωριό. Όσον αφορά την προέλευση των κατοίκων της υπάρχουν πολλές εκδοχές. Λόγω της ομοιότητας πολιτισμού, διαλέκτου, ηθών και εθίμων, ικανότητας στην ποίηση και μουσική με την Κρήτη, συγκεκριμένα τα Σφακιά και τα Ανώγεια, πιθανολογείται πως μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού της Απειράνθου κατάγεται από εκεί. Υπάρχει, όμως, και η εκδοχή πως κάτοικοι του χωριού κατάγονται από παράλια της Μικράς Ασίας. Αναφέρεται στα 1413 από τον περιηγητή Χριστόφορο Μπουοντελμόντι ως αξιοσημείωτο χωριό. Οι κάτοικοί του ασχολούνται με την κτηνοτροφία, τα σμυριδορυχεία, ενώ μετά την δεκαετία του '80 και με τον τουρισμό.

Το χωριό έχει χαρακτηριστεί από το 1978 παραδοσιακός οικισμός. Το χωριό είναι ανεπτυγμένο γύρω από δύο Πύργους του 17ου αιώνα, που ανήκαν άλλοτε σε Φράγκους μεγαλογαιοκτήμονες. Ο ένας εξ αυτών είναι ο πύργος του Ζευγώλη. Ο οικισμός διατηρεί ακόμη την ενετική αρχιτεκτονική του, με στενά καλντερίμια τα οποία διαθέτουν καμάρες. Κάθε γωνιά του αποτελεί μια ξεχωριστή δημιουργία της λαϊκής αρχιτεκτονικής, ακόμα και η ποικιλία στις μορφές των ανεφανών (καπνοδόχων) συνιστά μια «κοιλιάδα από ανεφανούς». Την οικονομική και καλλιτεχνική άνθηση στα βυζαντινά χρόνια μαρτυρούν εκκλησίες με επάλληλα στρώματα τοιχογραφιών από την εποχή της Εικονομαχίας ως τον 13ο αιώνα. Σε μια από αυτές, την Αγία Κυριακή, οι παραστάσεις είναι ανεικονικές και απεικονίζουν πτηνά με κορδέλες στο λαιμό.

ΓΕΩΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Το Γεωλογικό Μουσείο Απειράνθου υπάγεται διοικητικά στο Νομικό Πρόσωπο Πολιτισμού Αθλητισμού Περιβάλλοντος Παιδείας Πρόνοιας και Αλληλεγγύης (ΝΟΠΠΑΠΠΠΑ) του Δήμου Νάξου και Μικρών Κυκλάδων. Λειτουργήσε σαν συλλογή ορυκτών και μεταλλευμάτων από το 1964 στο Δημοτικό Σχολείο Απειράνθου, στη συνέχεια μεταστεγάσθηκε στο χώρο του σημερινού Μουσείου Φυσικής Ιστορίας και μετέπειτα στη σημερινή του θέση στο ισόγειο του Πολιτιστικού Κέντρου.

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Η βυζαντινή εκκλησία της Αγίας Κυριακής Απειράνθου στη Νάξο ήταν ανάμεσα στους νικητές των σημαντικότερων βραβείων Πολιτιστικής Κληρονομιάς στην Ευρώπη.

